

تاریخ عثمانی انجمنی

مجموعہ سی

سکڑنجی
سنہ
الی
اون برجی
سنہ
نوسرو
۶۲:۴۹*

۱ نیسان
۱۳۳۰
الی
۱ حزیران
۱۳۳۷

فاتح زماننده آچه نه ایدی ؟

فاتحك آچه لری ۸۴۸ و ۸۵۵ - سنه لرنده $۵\frac{1}{4}$ قیراط وزننده،
۸۶۵ سنه سی $۴\frac{3}{4}$ قیراط، ۸۷۵ سنه سی $۴\frac{1}{4}$ قیراط، ۸۸۶ سنه سی $۳\frac{3}{4}$ قیراطدر . هپسی طقسان عیارنده در .

غالب بك مرحوم هر دفعه کی تنزیلاتی حسابله $۳\frac{1}{4}$ عددی بر
درهم وبهری (۴) قیراط (۳) حبه اولدیفنی و شیمدیکی مجیدیه غروشی
قدیم آچه عثمانلیر مثللو (۶) قیراط ثقلتنده اولدیفنه نظراً فاتح آچه لرینك
وسطی اوله رق (۳۳) پاره ایدم جکی تقویم مسکوکات عثمانیه سنده
«آچه لره مخصوص کوش مسکوکات عثمانیه تعرفه» سنده کوسترمشدر .
مرحوم بلك حسابی طوضریدر . شیمدی بوراده فاتح مشارالیه
زماننده کی بر آچه نك قیمت تداولیه سیله بو کونکی غروشه نسبت ایتمك
اوزره بر حساب یایمق ایستیورم .

قدیماً کوشك ندرتنه مبنی قیمتیده زیاده ایدی . چونکه استانبول
فتح اولدیفنی زمان آمریکا قطعه سی هنوز کشف ایدلما مشیدی . فاتح
(۸۸۳) سنه سی ايلك دفعه اوله رق عثمانلی آلتونی ضرب ایتدیرمشدر .
بو تاریخه قدر عثمانلی دولتنك آلتون سکه سی یوق ایدی . بو ايلك
آلتونك ۱۰۰ عددی (۱۱۰) درهم ثقلتند، یعنی هر آلتون (۱) درهم
و (۱) قیراط و (۲) حبه وزننده اولوب ($۲۳\frac{1}{4}$) عیارنده اولان
وندبك دوقه سی اساس اتخاذا قلمشیدی .

درهم قیراط حبه

۱ ۱ ۲ ايلك عثمانلی آلتونی

۱ ۲ ۰ الیوم متداول الیلک یعنی یارم لیر الفک وزنی

ايلك عثمانلی آلتونی بو کونکی یاریم لیر القدن (۲) حبه نقصاندر .

فقط فیلوریلر بالادہ اشعار ایدلدیکی اوزرہ ۲۳½ عیارندہ اولوب
متداول یاریم لیرالقلر ایسہ (۲۲) عیارندہ اولدقلرندن بیلرندہ ۱½
عیار فرقی وارددر . بو فرقی ایکی جہ نقصانہ معادل طوتار ایسہک
بو حالہ فاتح مشارالیهک ایلک ضرب ایتدیکی آلتون وندیک دوقہ سی
یاخود فیلوری تسمیہ اولنان آلتونہ مساوی اولورلر .

صرب قرالنک فاتح حضر تلیرینہ ویرکوی سنویسی اجنبی مؤرخلرینہ
نظراً (۳۰۰۰۰) دوقہ عثمانلی مؤرخلرینہ کورہ (۳۰۰۰۰۰) اچہ اولمغله
۸۷۲ تاریخندہ آلتونلرک اون اچہ راجبی اولدینگی هاممہر یازیور [۱]
وکذا چلبی سلطان محمد خان طرفندن برادری مصطفی چلبینک
محافظہ سیچون ایمپراطور مانوئلہ ویریلان مبلغک مقداری عثمانلی
تاریخلرینہ نظراً (۳۰۰۰۰) دوقہ وروم مؤرخلرنجہ (۳۰۰۰۰۰) اچہ
اولہرق کوسترلمہ سیلہ، اودورده یعنی (۸۲۳) تاریخلرنده دخی بردوقہ نک
اون اچہ ایتدیکی ینہ هاممہر تاریخندہ کوستریور [۲] .

واقعا (۸۲۳) تاریخندہ چلبی سلطان محمد خان اچہ لری ۵½ و ۵½
قیراط ثقلندہ ایدیسہ لردہ ینہ (۱۰) اچہ نک بر فیلوری یہ کچمکدہ
اولدینی هاممہرک کوستردیکی حسابدن اکلاشیلور . بو حالہ فاتح زمانندہ کی
فیلوری التونی کہ زمانمزدہ معادلی یاریم عثمانلی لیراسیدر، اون اچہ یہ
رایج اولدینی واون اچہ الی غروشہ اولنجہ ہر اچہ بوکونکی آلتون
— کہ سیلہ بش غروشہ کجدیکی فرض اولنق لازم کلپورسہ دہ فاتح
زمانندہ ہراون سنہ دہ بر دفعہ اچہ لرک وزنی تنزیل ایدلدیکنہ نظراً
ہر حالہ فاتح مشارالیهک اچہ لریلہ آلتون فرقنک تزايد الیمسی ابجاب
حالندر . فقط بوکادار ہیج بر تاریخدہ معلوماتہ دسترس اولنہ مدیغدن
بالادہ کی هاممہرک حسابک موثوقیتہ قطعاً حکم اولنہ من .

[۱] هاممہر جلد (۳) صفحہ (۲۸۰)

[۲] » » » (۲) » (۱۹۸ — ۱۷۵)

صولاق زاده تاریخنده [۱] سلطان سلیم خانك پدری تختنه قعودینی منعاقب د قپو خلقنه قانون عثمانی قاعده سنجه انعام عام ایدوب ترقیلر عنایت ایلدیلر ویکچیچری اوجاغنه نظر التفاتلری اولمقله جمله دن اول چونکه اول تاریخده التون التمش آقچه و غروش قرق آقچه [۲] وارسلانی اوتوز بش آقچه کچر ایدی بو منوال اوزره اوچر بیک آقچه حسانی اوزره جمله نفراته الیشرا التون بخشش و یروب الی هذا لان اول قانون اجرا اولمقده در . دینیور . و بو روایتده اجنبی مؤرخلر تصدیق ایدیورلر . سلطان بایزید خانك اواخر سلطنتلریله سلطان سلیم خان اولك عهدلرنده آقچلر اوج بچق قیراط وزننده اولدقلرندن (التمش آقچه) ۲۱۰ قیراط و بو مقدارده (۱۳) درهم اولور . مادامکه التمش آقچه بر التون قیمتنده ایش ، بو مقدار آقچه نك وزنی اولان اون اوج درهم کوشکده بر التونك معادلی اولمسی لازم کلیر . مسکوکات اسلامیه مؤرخانی غالب بك مرحومده « تقویم مسکوکات عثمانیه » سنده [۳] « مشارالیه سلطان سلیم خان اول آقچلرینك الك آغیری اوج بچق قیراط وزننده اولوب بوضورتده بر درهم کوش درت بچق آقچه و بر التون اون اوج درهم کوش قیمتنده اولدینی ظاهرا اولور » دییور [۴] .

اون اوج درهم کوشك بر التون قیمتنده اولمسی اساسی فاتح آقچلرینه تطبیق ایتمزدن مقدم سلطان بایزید خان ثانی ايله اوغلی سلطان سلیم خان آقچلرینی بیلمك فائده لیدر .
فاتح سلطان زماننده (۸۵۵) (۸۶۵) (۸۷۵) (۸۸۶) سنه لرنده درت دفعه ضرب ایدیلان آقچلر یکدیگرندن تنزیلاتلی یعنی (۸۵۵) سنه سی

[۱] صولافزاده تاریخچی ، صحیفه ۳۴۶

[۲] بو غروشلر اجنبی غروشلردر .

[۳] مذکور کتاب ، صحیفه ۸۲

اچہلری بش قیراط اوچ جبہ یہ ایتمشدر . سلطان بایزید خانہ فاتحک
 صول اچہلری وزنندہ اچہلر ضرب ایتدیرمش ایسہدہ کوشک عیارنی
 یوزدہ طقساندن سکسان بشہ ایتدیرتمشدر . اواخر عہد لرنندہ
 اچہلردن بر جبہ دہا تنزیلات اجرا ایتدیرہ رک اچہلری اوچ قیراط
 ایکی جبہ یہ تنزیل ایتمشدر کہ ، اوغلی سلطان سلیم خان دہ بووزندہ اچہلر
 قطع و ضرب ایتدیرتمشدر .
 فاتح سلطان محمد خانک درت مختلف اچہلری وزننک مقدار
 وسطیسی درت قیراط اوچ جبہ اولدیغندن اوچ بچق اچہ بر درہم
 کوشدر . بو حسابجہ (قرق بش بچق) اچہ اون اوچ درہم اولور کہ
 بر فاتح التونسہ مقابل و مذکور آلتون دہ یاریم عثمانلی لیراسنہ معادلدر .
 اللیلک مجیدہ التونی بہری (۶) قیراط وزنندہ اولان کوش بر
 غروشلریلہ الی غروشہ رایج اولدینی حالہ ، فاتح سلطان محمدک وزن
 وسطیدہ اولان آقہلرینک قرق بش بچفی اکا مقابل کلکدہ در .
 ظن اولنور کہ بو حال کوشک اسکیدن دہا قیمتی اولسی و بردہ فاتح
 اچہلرینک عیاری یوزدہ طقسان ایکن مجیدہ کوشلرینک عیاری
 بیکدہ (۸۳۰) بولنمسیدر .

علی

